

راهنمای آموزش خودمراقبتی در بیماران با سوند معده

گاوژ چیست؟

تغذیه و وارد کردن مواد غذایی از راه لوله به معده است یکی از مصارف این لوله تغذیه بیمارانی است که از راه دهان قادر به تغذیه نیستند.

❖ بیمار محترم جهت بهبودی هر چه سریعتر نکات زیر را

رعایت نمایید:

- قبل از شروع تغذیه از قرار گرفتن لوله در معده اطمینان حاصل کنید. برای این کار با سرنگ ۵۰ سی سی محتویات معده را از طریق لوله بیرون بکشید. در صورتی که بیرون آمد لوله در جای خود قرار دارد و سپس آن را به معده برگردانید؛

- قبل از تغذیه حجم باقیمانده معده را بررسی کنید. چنانچه حجم باقیمانده از ۱۰۰ تا ۱۵۰ سی سی بیشتر بود تغذیه لوله ای را به تأخیر بیندازید و ماده را مجدداً به معده برگردانید و دو ساعت بعد مجدداً باقیمانده معده را بررسی کنید. چنانچه در بررسی دوم هم حجم باقیمانده بیشتر از ۱۵۰ سی سی بود پزشک را مطلع کنید؛

- مایع گاوژ می تواند بنا به نیاز بیمار شامل هر نوع مواد غذایی که به صورت مایع و صاف شده است باشد همانند آب ماهیچه و ...

- شروع گاوژ بعد از ناشتا بودن بیمار با آب ساده یا آب میوه طبیعی ترجیحاً آب سیب صاف شده صورت گیرد.

- هنگام غذا دادن به بیمار و تا نیم ساعت بعد از آن با گذاشتن بالش سر و پشت بیمار را به اندازه ۳۰ درجه بالا بیاورید (نیم نشسته) و بعد از آن به سمت راست بچرخد.

- سوپ میکس شده را درون سرنگ متصل به سر سوند معده ریخته و اجازه دهید تا نیروی جاذبه مواد غذایی را وارد معده نماید و به هیچ عنوان از فشار پیستون سرنگ برای تخلیه سوپ به معده استفاده

نکنید؛ مایع گاواژ باید به آرامی و در مدت ۱۰ الی ۱۵ دقیقه تزریق شود. دادن سریع غذا به بیمار باعث ریفلاکس و احساس سوزش معده می شود.

• قبل و بعد از هر نوبت تغذیه، ۳۰ تا ۵۰ سی سی آب ساده به داخل لوله بریزید تا ضمن باز نگه داشتن لوله از رشد باکتری ها یا بستن لوله و مسدود شدن لوله جلوگیری شود.

• به بهداشت دهان و دندان حتما توجه کنید و از دهانشویه و مسواک به طور مرتب استفاده شود.

• بررسی مداوم و مراقبت از لوله که به هیچ عنوان خارج نشود.

• اگر بیمار دارویی دارد که به صورت قرص یا شربت است آنها را در آب ساده حل کنید و برای بیمار گاواژ کنید.

• بعد از هر بار گاواژ کردن لوله را ببندید تا از ورود هوا به معده جلوگیری شود.

• اگر بیمار تان حالت تهوع یا استفراغ دارد از گاواژ کردن خودداری کرده و بیمار را به سمت راست بخوابانید.

سوند فولی (مسیر ادراری تناسلی)

سوند ادراری، لوله ای است که در مجاری ادراری و مثانه بیمار قرار دارد و ادرار را به کیسه ادراری منتقل می کند. این لوله ها از جنس نرم و قابل انعطاف تهیه شده است و در نمونه ها و سایزهای مختلف در بازار موجود می باشند. دو نوع نمونه لوله ادراری وجود دارد لوله ادراری داخلی که هم برای مردان و هم برای زنان استفاده می شود. لوله ادراری خارجی فقط برای مردان قابل استفاده می باشد. جایگذاری سوند ادرار داخلی حتماً توسط پزشک یا پرستار باید انجام شود.

نکات مهم در رابطه با سوند ادراری

- هرگز لوله ادراری را نکشید؛

- کیسه از تخت بیمار آویزان باشد و یا اگر بیمار می خواهد راه برود آنرا را به طور آویزان نگه دارد؛

—در صورتی که بیمار علائمی مانند تب و لرزو درد در ناحیه شکم و ادرار خونی و رنگ غیر طبیعی ادرار و بوی غیر طبیعی ادرار داشت حتماً به پزشک اطلاع دهید؛

—اگر ادرار قطع شد، احتمال تا خوردگی در مسیر لوله را چک کنید و لوله را بچرخانید اگر باز هم مشکل حل نشد، از پرستار کمک بخواهید؛

—حتماً روزی دو الی سه بار محل ورود لوله به مجاری ادراری را با آب و صابون بشوئید و خشک نمائید این عمل از عفونت مجرای ادراری جلوگیری می کند. اگر بیمار عرق سوز شد، بعد از هر بار شستشو ی ناحیه تناسلی با آب و صابون از پماد زینک اکساید استفاده کنید و ترجیحاً از صابون بچه استفاده کنید.

واحد آموزش به بیمار - مجتمع آموزشی، پژوهشی و درمانی حضرت رسول اکرم (ص)

راهنمای مراقبت از سوند ها (سوند معده و سوند ادراری)

عظیم‌کننده: مهین قاسمی (کارشناس ارشد آموزش بهداشت و ارتقا سلامت)

تأییدکننده: دکتر پگاه علیرزاده (متخصص گوش و حلق و بینی، فلوشیپ جگره، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران)

سال ۱۴۰۳

آدرس: خیابان ستارخان - خیابان نیایش - مجمع آموزشی درمانی حضرت رسول اکرم (ص) - تلفن: ۶۴۳۵۱

<http://hrmc.iums.ac.ir/>